

nu have for deres Besiddelsestid. Vedtagelsen af Flertallets §§ 1 og 2 med eller uden Underændringsforslaget under Nr. 3 maa altsaa for Godsernes Vedkommende efter min Mening have tilfølgende, at det bliver Godseierne, der blive berettigede til at afløse Præstetienden. Men dette antager jeg igjen vil føre til, at, ligesom de fleste af de Herrer Godseiere have vidst at sætte sig i Besiddelse af Kirketienden, saaledes ville de ogsaa i en meget nær Fremtid vide at sætte sig i Besiddelse af Præstetienden. Forskjellen for Yderne bliver da kun den, at, istedetfor at de hidtil have svaret Præstetienden til Præsten, ville de for Fremtiden komme til at svare den til Godseieren. For Præsten derimod vil det ganske vist have en anden Virkning. Deresom der nemlig er Noget i den Mening, der ofte er blevet udtalt, at, ligesom Kornpriserne i lang Tid have været i en stadig Stigen, saaledes er det at antage, at de ogsaa ville vedblive at stige, saa vil denne Stigen af Kornpriserne ikke komme Præsten tilgode, men Godseieren. Dette kunde ganske vist i og for sig være Yderne ganske det Samme; men der er noget Andet ved det, som ikke kan være dem det Samme, og det er, at, naar Tienden engang er afløst, saa er den afløst, og saa kan den ikke tiere blive afløst for disse Steders Vedkommende. Det vil da gaa med Tienden, ligesom det i sin Tid gik med Bankrenten, at, medens Selveierne kunde indløse Bankheftelsen, saa vare Fæsterne affaarne derfra, idet det var Godseierne, der vare berettigede til at afløse den, og ikke Fæsterne. Det Samme vil blive Tilfældet med Tiendens Afløsning, dersom denne virkelig skulde blive sat igang efter disse Forslag. Dette troer jeg er et Hensyn, som man ikke kan se bort fra, og det er efter min Mening af saa stor Vigtighed, at jeg alene af dette Hensyn maatte se mig nødt til at stemme imod de nævnte Forslag.

Leilighed til i den foreliggende Betænkning at udtale mit Standpunkt saa omfattende, at de Bemærkninger, jeg her skal gjøre, ville være korte. Mit Standpunkt maa være noget forskjelligt fra de andre Medlemmers. For mig kan det virkelig, saalænge jeg end hører Debatterne i denne Sal, vedblivende ikke staa anderledes end som, at det Parti, som man i Almindelighed kalder Høire, ønsker at staa med det høire Ben i Statskirken, og at det Parti, som man i Almindelighed kalder Venstre, ønsker at staa med det venstre Ben i Statskirken, medens mit Dulle er at komme bort fra denne Sammenblanding af Kirke og Stat. Det har været Dypgaven for mig at kæmpe derfor paa ethvert Stadium, og derfor vil jeg aldrig kunne stemme for et Stridt, der end yderligere fuldstændiggjør denne Sammenblanding, som nu til Kirkens store Skade har fundet Sted saa længe. Det er det, som har bragt mig til at følge Mindretallet, uagtet jeg i adskillige Punkter divergerer fra dets Motivering, at dets Forslag gjør Sammenblandingen mindst, medens Flertallets Forslag forekommer mig at skabe en Statskirke i en endnu højere Grad, end man har kjendt nogenstunde, selv ikke dybt inde i Suverænitættidens Dage. Efter disse Bemærkninger er der for mig især et Punkt, med Hensyn til hvilket jeg vil bede Thinget et Dieblift høre mig med Taalmodighed. Det vil ses, at jeg i Motiveringen Spalte 437 har henvist til et Sted i Rigsforsamlingstidenden som Bevis paa, at man i 1849 ved Grundlovens Vedtagelse var enig om, at Spørgsmaalet om, hvordan de kirkelige Indtægters Stilling egentlig var, stod uafgjort. Jeg har ikke hørt den ærede Ordfører, som iøvrigt har imødegaaet Mindretallets Motivering, modstige, at Forhandlingerne ved Grundlovens Givelse endte med, at Spørgsmaalet om, hvoreledes de kirkelige Midlers Stilling skulde betragtes, fra begge Sider blev endeligt erkjendt at skulle udflydes i Fremtiden. Naar man med denne Betragtning vender sig til Flertallets Motive-

S. C. D. Müller: Jeg har havt